

Rapport

Datum: 4 mei 2005

Rapportnummer: 2005/141

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een medewerker van de bewaking van het onderzoeks- en opvangcentrum Veldhoven op 22 januari 2004 zodanig traag heeft meegewerkt aan het identificeren en/of aanhouden van de persoon die zijn auto had beschadigd, dat die persoon heeft kunnen ontkomen. Hierdoor kan verzoeker een schadepost à € 696,15 niet verhalen.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 22 januari 2004 zag de echtgenote van verzoeker dat een man met een uitheems uiterlijk een deuk in de auto van verzoeker en zijn echtgenote trapte. Hierop volgde verzoeker de verdachte naar het nabij gelegen onderzoeks- en opvang centrum (OC). Daar vroeg hij een beveiligingsmedewerker van het OC om met hem naar buiten te gaan om hem te helpen bij het achterhalen van de identiteit en adres van de verdachte, die op dat moment buiten op het OC-terrein stond. De beveiligingsmedewerker was in eerste instantie niet bereid om de gevraagde medewerking te verlenen en toen hij na verloop van tijd wel tot medewerking bereid was, was de verdachte inmiddels in een auto weggereden van het OC-terrein.
2. Nog diezelfde dag deed verzoeker bij de politie aangifte van de beschadiging van zijn auto. Enige weken later liet de politie weten dat uit onderzoek was gebleken dat de verdachte een staatloos persoon was, van wie geen adresgegevens bekend waren. Verder onderzoek naar aanleiding van de aangifte kon daarom vooralsnog niet worden uitgevoerd.
3. Een garage bracht verzoeker € 696,15 in rekening voor de reparatie van de schade.
4. Verzoeker diende op 22 januari 2004 ook een klacht in bij het OC. Naar aanleiding daarvan deelde het COA op 25 februari 2004 mee dat de klacht niet in behandeling werd genomen omdat de verdachte niet werkzaam was onder de verantwoordelijkheid van het COA en de klachtenregeling daarom niet van toepassing was. Van het COA kon niet worden verwacht dat het de schade zou vergoeden die op de openbare weg was veroorzaakt door iemand met een uitheems uiterlijk, ook al was die schade ontstaan in de buurt van het OC. Daarnaast wees het COA erop dat uit informatie van de politie was gebleken dat de betrokken persoon geen bewoner was van het OC.
5. Bij brief van 4 maart 2004 lichtte verzoeker zijn klacht verder toe. Hij deelde het COA mee dat hij niet zozeer klaagde over de verdachte als wel over de beveiligingsmedewerker. Hij had deze immers gevraagd om met hem mee naar buiten te gaan om de verdachte aan te houden, zijn personalia op te nemen en de politie te waarschuwen.

Omdat de beveiligingsmedewerker in eerste instantie medewerking had geweigerd, waren ongeveer tien minuten verstreken waarin de verdachte had kunnen verdwijnen. Omdat de beveiligingsmedewerker werkzaam was onder de verantwoordelijkheid van het COA meende verzoeker dat de klachtenregeling van het COA wel van toepassing was op zijn klacht.

6. Bij brief van 17 maart 2004 reageerde het COA op de brief van 4 maart 2004 en deelde mee dat het hierin geen aanleiding zag om de beslissing van 25 februari 2004 te heroverwegen.

I. Bevindingen

7. In het kader van het onderzoek liet het COA op 19 november 2004 en 1 februari 2005 schriftelijk weten dat de beveiligingstaken op het OC zijn uitbesteed aan een beveiligingsbedrijf. Contractueel was met dit beveiligingsbedrijf afgesproken dat van alle beveiligingsmedewerkers wordt verwacht dat zij ongewenste activiteiten op en rond de locaties signaleren en melden, en dat ze kunnen worden ingezet voor receptiewerkzaamheden. Het COA had met het beveiligingspersoneel van het betreffende OC specifiek afgesproken dat de receptiebalie niet onbeheerd mocht worden achterlaten. Dit verklaarde waarom de betrokken beveiligingsmedewerker in eerste instantie had geweigerd om met verzoeker mee naar buiten te gaan. Voorts liet het COA weten dat beveiligingsmedewerkers ten aanzien van de vaststelling van de identiteit en het staande houden van personen dezelfde rechten en plichten hebben als elke andere "gewone" burger. Zij mogen derhalve alleen iemand aanhouden op grond van artikel 53 Wetboek van Strafvordering (Sv; zie Achtergrond) als er sprake is van heterdaad, en zij hebben niet de bevoegdheid uit artikel 52 Sv (zie Achtergrond) om iemand staande te houden en naar zijn personalia en adres te vragen. Hierop gelet was het COA dan ook van mening dat de betrokken beveiligingsmedewerker gezien zijn bevoegdheid en de gemaakte afspraken niet meer had kunnen en mogen doen dan wat hij had gedaan. Het COA deelde verder mee dat de verdachte geen bewoner was van het OC of enige andere locatie van het COA, en ook anderszins niet bekend was geweest bij de beveiliging.

II. Beoordeling

8. Het vereiste van correcte bejegening houdt in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen. Dit betekent onder meer dat bestuursorganen en degenen die onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzaam zijn waar gevraagd en waar nodig naar vermogen hulp bieden.

9. Nu verzoeker had aangegeven dat zijn klacht betrekking had op de beveiligingsmedewerker, was de klachtenregeling van het COA van toepassing op de klacht, en kon het COA niet volstaan met verwijzing naar zijn standpunt in eerste instantie. Daarmee is echter nog niets gezegd over de gegrondheid van de klacht.

10. Verzoeker verlangde van de beveiligingsmedewerker dat deze hem bijstand zou verlenen door de verdachte van vernieling aan te houden en over te dragen aan de politie, dan wel de identiteit van de verdachte vast te stellen.

De verdenking had echter geen betrekking op een vernieling in het OC of in de directe omgeving daarvan, en niet is komen vast te staan dat de verdachte bewoner was van het OC. Het verlenen van de gevraagde bijstand paste in zoverre dan ook niet in de reguliere taakuitoefening van de beveiligingsmedewerker.

Met het oog op het beginsel dat waar mogelijk hulp wordt geboden, diende de beveiligingsmedewerker wel af te wegen of hij buiten zijn reguliere werkzaamheden om aan de vraag van verzoeker kon voldoen.

11. Aangezien de beveiligingsmedewerker geen opsporingsambtenaar is, was hij niet bevoegd de betrokkenen als verdachte staande te houden ter vaststelling van diens identiteit (zie Achtergrond). Dit neemt niet weg dat het hem los van het strafvorderlijk kader als elke burger zou hebben vrijgestaan de betrokkene naar diens persoonlijke gegevens te vragen. In zoverre had hij aan het verzoek kunnen voldoen.

Om verzoeker assistentie te kunnen verlenen bij het aanhouden van de betrokkene om deze te kunnen overdragen aan de politie, moest de beveiligingsmedewerker ervan kunnen uitgaan dat sprake was van een heterdaad-situatie (zie Achtergrond). Dat was echter allerm minst zeker, aangezien hij noch verzoeker getuige waren geweest van het gestelde delict.

12. Nu de beveiligingsmedewerker eraan kon twijfelen of hij bevoegd was om tot aanhouding over te gaan, de gestelde vernieling zich niet in de nabijheid van het OC had voorgedaan, en hij de betrokkene niet als OC-bewoner kon herkennen, was het, ook gelet op de instructie om de receptie in beginsel niet te verlaten, geen gebrek aan hulpvaardigheid dat hij niet onmiddellijk gehoor gaf aan het verzoek. De beveiligingsmedewerker heeft derhalve niet gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van onderzoeks- en opvangcentrum Veldhoven is niet gegrond.

Onderzoek

Op 22 juni 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te Veldhoven, met een klacht over een gedraging van OC Veldhoven.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het COA verzocht op de klacht te reageren. Daarnaast werd het COA een aantal specifieke vragen gesteld. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Daarna werd het COA in de gelegenheid gesteld om op de reactie van verzoeker te reageren en verzocht om alsnog op een vraag te reageren. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Het COA gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Proces-verbaal van aangifte door verzoeker van vernieling 22 januari 2004;

Klachtenformulier van 22 januari 2004;

Faktuur van garage aan echtgenote van verzoeker van 13 februari 2004;

Klachtafhandelingsbrief van COA aan verzoeker van 25 februari 2004;

Brief van verzoeker aan COA van 4 maart 2004;

Brief van COA aan verzoeker van 17 maart 2004;

Brief van Politie Brabant Zuid-Oost aan verzoeker van 26 maart 2004;

Brief van 18 juni 2004 van verzoeker aan de Nationale ombudsman;

Brief van COA aan Nationale ombudsman van 19 november 2004;

Brief van COA aan Nationale ombudsman van 1 februari 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Wetboek van Strafvordering

Artikel 52

“Iedere opsporingsambtenaar is bevoegd den verdachte naar zijn naam, voornamen, geboortedatum, geboorteplaats, adres waarop hij als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens staat ingeschreven en woon- of verblijfplaats te vragen en hem daartoe staande te houden.”

Artikel 53, eerste lid

“1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.”